

Биология

PISAга багытталган тест

7 – класс

<p>Оң тараптагы текстти окуп чыгып, суроого туура жооп бергиле.</p> <p>1-суроо: Текстте көрсөтүлгөндөй балыктардын денесинин өлчөмү жана формасы мындай катаал шарттарда кандай роль ойнойт?</p> <p>Бир гана туура жоопту тандагыла:</p> <p>А) таштардын жана аскалардын арасындагы жаракаларга оңой кирүү</p> <p>Б) суу кирген маалда сүзүү жөндөмдүүлүгүн сактоого жардам берет</p> <p>В) азык жана кычкылтекке аз муктаж болот</p> <p>Г) нымдуулукту аз өлчөмдө буулантат</p>	<p>Балыктардын керемет дүйнөсү</p> <p><i>Деңиз жээгиндеги (литоралдык) балыктар- экстремалдуу шарттардагы жашоо</i></p> <p>Литораль – суу тартылганда кургап калуучу деңиз түбүнүн жээк аймактары. Бул жердеги организмдер бир топ катаал шарттарда жашашат. Суу куйган маалда литораль -деңиздин бир бөлүгү. Ал эми суу тартылган маалда суу бир аз гана көлчүктөрдө, таштардын, аскалардын астында же грунт менен аралашып ылайды пайда кылып калат. Мындай литоралдарда жашаган балыктардын ушул жердеги жашоого мүмкүндүк берүүчү, бир топ жекече ыңгайланышуулары бар. Бардык литоралдык балыктар чоң эмес өлчөмдө болушат, алардын денесинин узундуктары 30 см ден ашпайт. Денесинин формасы жалпак же ичке жылан сымал болот.</p>
---	---

<p>Оң тараптагы текстти окуп чыгып, суроого туура жооп жазгыла.</p> <p>Тапшырма 4/2</p> <p>2-суроо: Балыктардын сүзгүч тарсылдагынын жок болушу литоралдарда суу кирген жана тартылган убактарда эмне роль ойнойт?</p> <p>Жоопторуңарды жазгыла:</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Балыктардын керемет дүйнөсү</p> <p>Литоралдык балыктардын ыңгайланышууларынын дагы бири бул сүзгүч тарсылдактарынын жоктугу же алардын өтө кичирейип кетиши. Ошондуктан балыктардын денеси суудан оор.</p>
--	--

<p>Оң тараптагы текстти окуп чыгып, суроого туура жооп бергиле.</p> <p>3-суроо: Литоралдык балыктардын териси мындай катаал шарттарга карата кандай ыңгайланышкан?</p> <p>Бардык туура жоопторду тандагыла:</p> <p>А) ал калың жана бекем</p> <p>Б) өтө көп катмардагы былжыр менен капталган</p> <p>В) жука, бездери жок жана каралжын түстө</p> <p>Г) сууну көп бууландыруу үчүн былжырлары аз</p>	<p>Балыктардын керемет дүйнөсү</p> <p>Литоралдык балыктардын териси дагы мындай катаал шартка ыңгайланышкан.</p>
---	---

<p>Оң тараптагы текстти окуп чыгып, суроого туура жооп жазгыла.</p> <p>4-суроо: Балыктын терисинде кан тамырларынын жыш болушу-бул ыңгайланышуу балык үчүн кайсы көйгөйдү чечүүгө жардам берет?</p> <p>Өз жообуңарды жазгыла:</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Балыктардын керемет дүйнөсү</p> <p>Көптөгөн литоралдык балыктардын терисинде кан тамырлары жыш (көп санда) жайгашкан, кулкун жана оозунда ткань каптоосу болот. Ал эми кай бир түрлөрүндө атайын бакалоор үстүндөгү органдары-кулкун жагында өтө кабатталган көңдөй камералуу органдары менен айырмаланышат.</p>
--	--

Оң тараптагы текстти окуп чыгып, суроого туура жооп тандагыла.

5-суроо: Литоралдык балыктардын бакалоорлору кандай түзүлүштө болот?

Бир гана туура жоопту тандагыла:

- А) бакалоор желбирекчелери ичке жана узарган
- Б) бакалоор кыргактары капиллярлардын торчосу менен жабдылган
- В) бакалоор желбиректери калың жана кыскарган
- Г) бакалоор догосу кыска жана жоон

Балыктардын керемет дүйнөсү

Бакалоорлор эреже боюнча абага чыкканда жабышып, шалдайып калат, анткени алар суу астында дем алууга ыңгайланышкан. Ал эми жээк балыктарынын бакалоорлорунун өзгөчө түзүлүшү аркылуу бул көйгөй чечилген.